

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHELMŹYŃSKI

Pismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno - oświatowym i gospodarczym

PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkiem tygodniowym „ST RZECHA RODZINNA“ wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnośnikiem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety. Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej“ (Fr. Miemczyk) w Chełmży. Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej. Redaktor naczelny i odpowiedzialny: KLEMENS KOBIERSKI, Chełmża.

Telefon 72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowy, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł. Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada. Konta bankowe: Miejska Kasa Oszczędności — Bank Ludowy Chełmża — Miejsce płatności — Chełmża. —

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 73.

Chełmża, piątek dnia 29-go marca 1929 r.

Rok II.

Sytuacja gospodarcza w Polsce.

(Streszczone przemówienie p. premiera Bartla w Sejmie.)

(Dokończenie.)

W sprawie bilansu handlowego pomimo trudności, które nie dadzą się przełamać w krótkim czasie, możemy jednak stwierdzić powolną ale stałą poprawę w samej strukturze bilansu, chociaż jeszcze w cyfrach. W 1928 zmalał przywóz zboża, mąki pszennej, skór wyprawionych. Oczywiście wywołane to jest rozwojem własnej produkcji.

Dalej zmalał wywóz rudy żelaznej, surowego żelaza. Natomiast wzrósł przywóz materiałów budowlanych, nawozów sztucznych i to bardzo znacznie soli potasowych, żelastwa, maszyn, samochodów itp. Wywóz nasz w r. 1928 wzrósł co do trzody chlewnej, produktów zwierzęcych, fornierów klejonych, węgla, koksu, tkanin jutowych itd.

Kilka słów o naszej sytuacji budżetowej. W porównaniu z latami 1927/28 widzimy poprawę mianowicie w styczniu i lutym mamy wyższe dochody, a obniżenie wydatków, co świadczy o niezmięnionej sile podatkowej i o ścisłym prelimitowaniu budżetów miesięcznych. W przyszłym roku budżetowym rząd będzie uważał za kapitalne zadanie dalsze utrzymanie równowagi budżetowej.

Rolnictwo nasze wykazuje stały postęp. Najdotkliwsze niewątpliwie dla rolnictwa są niskie ceny zbóż i zwierząt gospodarskich. Stwierdzić jednak należy, że w Niemczech i Czechach ceny są jeszcze bardziej niekorzystne. Cena pszenicy dziś w Polsce jest nieco wyższa, niż w Ameryce. Aby przeciwdziałać złej konjunkturze rząd wprowadził cło przywozowe dla żyta i pszenicy 11 zł od 100 kg. z klauzulą umożliwiającą przywóz bez cła za zezwoleniem min. skarbu. Wzmocniono także rezerwy zbożowych. Dzięki czemu udało się powstrzymać nadmierny spadek ceny żyta.

Pewną pomocą było wprowadzenie przez rząd w drugiej połowie 1928 instytucji rolniczego kredytu zastawowego.

W ostatnim czasie w prasie, pojawiły się alarmy w sprawie ceny chleba. Stwierdzając, że rząd w tej akcji poniósł klęskę. Otoż muszę powiedzieć, że jeżeli gdzie, to właśnie w akcji chlebowej rząd odniósł całkowity sukces. Wprawdzie w czasie przednowka znowu należy się spodziewać pewnej wyższej ceny chleba, ale rząd uważać to będzie za wielki sukces, jeżeli ta wyższa pozostanie poniżej poziomu zeszłorocznej wyżki i to odpowiednio do ogólnego obniżenia ceny chleba, jakie zostało osiągnięte.

Zapytywano o zarządzenia rządu, co do poszczególnych terenów, zwłaszcza Wileńszczyzny. Zarządzeń takich wydano szereg. Już w listopadzie ub. roku poczyniono liczne ulgi podatkowe dla niektórych powiatów Wileńszczyzny, dotyczące podatku gruntowego i majątkowego, prócz tego Bank Rolny udzielił kredytów na zakup zbóż jarych, otwarto pewne kredyty z budżetu nadzwyczajnego na roboty dla bezrobotnych i t. d. Słowem wszędzie, gdzie zachodziła potrzeba, rząd przychodził z pomocą i obowiązek swój spełnił.

Pożar olbrzymiego okrętu.

Berlin, 27. 3. Olbrzymi okręt pasażerski „Europa“ (46,000 tonn), budowany w warsztatach w Hamburgu, uległ katastrofie pożaru. Ogień wybuchł w kilku miejscach jednocześnie, około 2 w nocy. Okręt był ubezpieczony na ogromne sumy.

Wylano nań tyle wody, że statek przechylił się na bok. Ofiar w ludziach niema. Pożar ugaszono dopiero pod wieczór, przyczem stwierdzono, że okręt poczęści może być uratowany.

Lot Sewilla — Argentyna podjęli dwaj lotnicy hiszpańscy.

Z Madrytu donoszą. Dwaj lotnicy hiszpańscy, Iglesias i Jimemex, podjęli w niedzielę popołudniu na samolocie „Jesus del Gran Poder“

lot z Sewilli przez ocean Atlantycki do Argentyny bez pośredniego lądowania.

Podwyżka płac górniczych.

Katowice, 27. 3. Zgodnie z wnioskiem komisarza demobilizacyjnego minister pracy i op. społ. podpisał w dniu 25. b. m. rozporządzenie o nadaniu mocy obowiązującej od dnia 2 marca rb. orzeczeniu komisji pojednawczej i arbitrażowej z dnia 18 marca 1929 w sprawie 5% podwyżki płac dla robotników, zatrudnionych w górnictwie na górnośląskiej części województwa śląskiego.

Zeznanie syna zamordowanego hr. Stollberga.

Berlin, 27. 3. Śledztwo w sprawie morderstwa hr. Stollberga posunęło się o tyle naprzód, że aresztowany syn hrabiego Chrystjan zeznał, iż przypadkowo podczas czyszczenia swej strzelby padł strzał, który ugodził ojca w głowę. Sprawca przypadkowego strzału, jak powiada, oszołomiony

wystrzałem, wypadł z pokoju i zemdlął. Policja kryminalna ma zbadać ścisłość twierdzenia oskarżonego.

Niedyplomatyczny przelot Zeppelina nad Egiptem

London, 26. 3. Dziś „Zeppelin“ przeleciał nad Jerozolimą. Tam zrzucił worki z pocztą, poczem przeleciał nad Morzem martwym, udając się w dalszą podróż.

Z nad portem Saki „Zeppelin“ zawrócił do Europy. Kapitan dr. Eckener wystosował drogą iskrową mowę, w której wspomniął o „wicherach przeciwnych“, które nie pozwoliły mu na przybycie do Egiptu. Oświadczenie Eckenera wywołało w Londynie wielkie zdziwienie, ponieważ jest to niezbyt dyplomatyczna aluzja do odmowy Anglii w sprawie przelotu „Zeppelina“ nad Egiptem.

Stwarzanie sobie złudzeń, wytwarzanie atmosfery błogiej szczęśliwości uważam przy właściwościach naszej umysłowości narodowej za zgubne. Polska dopiero wchodzi w okres wydzwigania się z bezwładu gospodarczego i byłoby błędem uważać, że droga ta jest wolna od wielkich trudności. Wytrwałość i wola nie mogą załamywać się w atmosferze beztróski. W tej ciężkiej i zmuśnionej walce o dobro, postęp i pomyślność gospodarczego rozwoju państwa nie ma czasu na spoczynek, ani miejsca dla zadowolonych z siebie obserwatorów.

Jeżeli walka ta rozgrywa się między rządem, łącznie z tą olbrzymią częścią społeczeństwa, która pracuje, wyteża swoje siły, wierzy w swój zwycięski pochód naprzód z jednej strony, a z drugiej obiektywnymi trudnościami wewnętrznymi i zewnętrznymi, nagromadzonemi w ciągu całego stulecia, nagromadzonemi w okresie wojny i inflacji, to obok stoi, podobnie zresztą jak wszędzie na świecie, gromada bezczynnych widzów, oszukujących siebie drugich widokiem, utrudzonych ciężką pracą ludzi.

Od czasu do czasu sezonowo (niemal opanowują tych ludzi uczucia lęku przed katastrofami wszelkiego rodzaju, a z tem i gospodarczymi. Są to specyficzne paradoksy naszego życia. Charakterystyczne te słowa jednego z posłów, wypowiedziane na posiedzeniu sejmu dn. 30 marca z. roku, a więc przed rokiem: A chwila dzisiejsza jest taka, że zakłopotanie rządu wobec rzeczywistości

widacznia się w każdym calu. Proszę panów którzy byli na komisji budżetowej zwrócić uwagę, że już minął okres reklamowego krzyku o powodzeniach. No i nie dziwnego. Niemiecki instytut konjunkturalny stwierdza, że już 4 miesiące temu minął okres najwyższej korzystnej konjunktury. Zaczynamy spadać, zaczynamy wchodzić w okres zniżenia konjunktury.

Przypominam, że wypowiedziane to było 30 marca 1928 r.

Nie jesteśmy, jak nie byliśmy i wówczas, za kłopotani, chyba że tak nazwać się komuś zechce naszą czujność, uwagę i silną wolę pokonywania nasuwających się trudności. Z pomocą przychodzą nam zdobyte w trzyletniej pracy doświadczenia

Znamiona kryzysu są: Gwałtowna redukcja wytwarzania, silny spadek cen, masowe bankructwo i ostre bezrobocie. Tych sympatyków nietylko dotąd nie widać, ale sądząc z charakteru dotychczasowego rozwoju gospodarczego w naszym kraju — o ile nie wejda w gre czynniki nieprzewidziane — oczekiwać ich nie idąca wiosna przyniesie potrzebne odprężenie szeregu gałęzi produkcji, w sparaliżowanej jeszcze warunkami, kończącej się rowej zimy.

Ze spokojem przeżywać dzień i oczekiwać następnego

Wielki Czwartek.

W wielki Czwartek połączona jest radość ze smutkiem. Radość z powodu ustanowienia podczas Wieczery Pańskiej Najśw. Sakramentu, smutek z powodu cierpień Chrystusa w Ogrójcu i wydania Go przez Judasza w ręce żołdaków rzymskich.

W czasie nabożeństwa po kościołach, gdy ksiądz zaśpiewa „Gloria in excelsis“ biją we wszystkie dzwony, które potem milkną i są nieczynne aż do chwili rezurekcyi na Wielkanoc. W czasie nabożeństwa używa się przez ten czas klekrotek drewnianych.

W czasie mszy św. konsekruje ksiądz trzy wielkie hostje, z których jedną spożywszy, kładzie dwie w kielich i welonem okrywa. Po mszy św. niesie ksiądz w procesji św. kielich z hostjami do osobnej kaplicy i zamyka je do tabernakulum. Ma to oznaczać wtrącenie pojmanego Chrystusa na noc do piwnicy w domu Kafasza.

Po skończonym nabożeństwie idzie ksiądz od jednego ołtarza do drugiego, obnaża je przy odmawianiu psalmu o mece Pańskiej, kropi i myje pewne części ołtarza na znak potrzeby oczyszczenia się z grzechów i dla przypomnienia wiernym że Chrystus tego dnia umywał w pokorze uczniom swoim nogi, zalecając im tę samą pokorę.

W kościołach katedralnych w W. Czwartek biskupi w czasie nabożeństwa święcą z wielką asystą i ceremonją oleje święte na cały rok. Ksiądz biskup udziela również komunji św. wszystkim obecnyim księżom, ale tylko pod postacią chleba. Tak samo i w klasztorach przyjmują zakonnicy komunję św. z rąk celebrującego przełożonego. Znaną jest także ceremonia umywania nóg 12 wybranych starcom.

Szpiegostwo sowieckie w Niemczech.

Berlin, 27. 3. W „Rheinische Metallwaren und Maschinenfabrik“ w Duesseldorfie wykryto aferę szpiegowską. Pewien zatrudniony w dziale budowy armat urzędnik miał skraść plany wież armatnich, przeznaczonych dla pancernika „A“ i wydać je agentom sowieckim.

„Zbankrutowane państwo”.

Berlin, 27. 3. „Berliner Tageblatt“ donosi że włoski przedstawiciel dyplomatyczny na Litwie wystosował do rządu litewskiego notę, wskazującą na ciężkie straty, jakie poniósł przemysł włoski przy ostatnich bankructwach litewskich przedsiębiorstw włókienniczych. Nota włoska podnosi, że ustawy litewskie niedostatecznie bronią wierzycieli i prosi o chronę tych ustaw w kierunku rozszerzenia tej ochrony wierzycieli.

W. Langwood.

Krwawy Rok 1913

(Przeład z angielskiego).

(Ciąg dalszy)

(28)

Statki niemieckie popłynęły na 2000 jardów i ostrzeliwały „Argyllę“ coraz gwałtowniej, tak, że okręt angielski skierował się ku brzegowi, nie wiedząc, czy dopłynie, gdyż zaczynał tonąć. Inne trzy statki miały już zwrócić się i z narażeniem własnym ratować towarzysza, gdy nagle od zachodu, ukazała się kolumna wielkich okrętów.

Była to flota admirała Ebbfleet.

Krażownikami niemieckimi zawróciły się, pozwoliły „Argylli“ osiąść na mieliznie i skierowały się na pełne morze. Groziło im zniszczenie, tak przynajmniej sądzili oficerowie angielscy. W istocie jednak ryzyko nie było tak wielkie. Niedaleko, przed Forth, czekała cała flota niemiecka, utrzymując z krażownikami ciągły kontakt zapomocą małych krażowników i torpedowców. Ukazałaby się była już wcześniej, gdyby niemieccy dowódcy nie obawiali się, że statki angielskie, widząc tak ogromną przewagę, cofną się i walka zakończy się przedwcześnie.

Podczas gdy flota angielska napływała, „Bismarck“, palący się coraz gwałtowniej, musiał pozostać za innymi statkami niemieckimi, drugi zaś krażownik, nie mogąc utrzymać odpowiedniej

Statuty Wlkp. i Pomorskiej Izby Rolniczej.

Warszawa, 27. 3. Ostatni Dziennik Ustaw zawiera dwa rozporządzenia Rady Ministrów nadające nowe statuty Wielkopolskiej Izby Rolniczej i Pomorskiej Izby Rolniczej. Oba statuty zawierają również ordynację wyborczą do tych Izb.

W Monaco połała się już krew.

Z Paryża donoszą: W niedzielę przyszło przed zamkiem w Monaco do krwawego starcia między demonstrantami i policją, w której po obu stronach raniono kilka osób.

Havas donosi, że książe ogłosił odezwę do ludności, w której zapowiedział, że wybory odbędą się niezwłocznie po ułożeniu list wyborców, w każdym razie jeszcze przed 1-y m czerwca. W razie ponownych zaburzeń policja wystąpi przeciw sprawcom z całą surowością.

Wylew Missisipi.

Nowy Jork, 26. 3. — Wał nadbrzeżny nad rzeką Missisipi został przerwany o 6 mil od Quiney. Niemal 20.000 akrów ogrodów zostało zalanych. Chaty porwane przez powódź. Szkody olbrzymie.

Bunt wojskowy w Żytomierzu.

Z Równego donoszą: Uciekinierzy z Ukrainy sow. opowiadają o rozruchach, jakie miały ostatnio miejsce w garnizonie żytomierskim, z powodu umniejszenia żołnierzom racji chleba.

Głodni i rozgoryczeni tem czerwonoarmiejcy przypuścili szturm do magazynów żywnościowych i kompletnie je rozgrabili.

Do Żytomierza ściągnięto z Charłowa większą ilość wojska, które biwakuje wokół koszar zbuntowanych, nie wypuszczając ich poza bramy.

Ostateczny wynik wyborów we Włoszech.

Rzym, 26. 3. Niedzielne wybory we Włoszech dały następujące wyniki: Wyborców 9.650 000, głosowało 8 650.740, czyli 89,63 proc. ludności.

Na listę rządową padło 8 506.576 głosów, przeciw liście padło 136.198 głosów, nieważnych 6824 głosów.

Opozycja komunistyczna żąda przywrócenia prywatnej własności rolnej.

Moskwa, 26. 3. Prasa donosi, że opozycja komunistyczna wystąpiła z memorjałem agrarnym. Opozycjonści żądają, aby ziemia obrabiana przez włościan średnio-zamożnych i małorolnych, uznana została za prywatną własność.

szybkości, został wzięty na liny i dwa inne holowały go wspólnymi siłami.

Walka wstępna zakończyła się jednak zupełną klęską Anglii. Eskadra krażownicza angielska utraciła w dwie godziny cztery statki, tak, że pozostało jej zaledwie trzy ze siedmiu i te zaś były tak silnie uszkodzone i tyle amunicji wypotrzebowały, że nie mogły już brać czynnego udziału w operacjach. Musiały schronić się w Rosyth, dla jaknajrychlejszego naprawienia szkód i nabrania amunicji w magazynach.

Flota linjowa wykorzystwała czas, jaki jej pozostał przed podniesieniem kotwicy, do nabrania amunicji z „Indefatigable“ i „Triumph“ i do przygotowania się na bój.

Około piątej z rana usłyszano na statkach linjowych grzmot dział od strony morza. Była to muzyka stu paszcz działowych, naprzemian mroząca krew w żyłach i wstrząsająca nerwy. Natychmiast dano sygnał do odpłynięcia. Lord Ebbfleet nakazał łodziom strażniczym przeszukać raz jeszcze drogę, czy niema min. Znalaziono bardzo wiele, bądź pływających wolno, bądź umocowanych na kotwicach. Cudem jakimś uniknęła ich eskadra krażowników, uchodząc cało.

O piątej minut 10, lord Ebbfleet dał sygnał podnoszenia kotwic. Flota ruszyła z wszelkimi ostrożnościami. Poza obrębem strefy min zwiększono szybkość do 16 węzłów. Chcąc wyzyskać siłę maszyn i olbrzymią artylerję czterech statków typu „Dreadnought“, postanowił admirał operować niemi z osobna. Na wysokości Inchcolm uformował flotę tak, że „Dreadnoughty“ zostały ustawio-

Z Torunia.

Oficerowie na fundusz dyspozycyjny Marsz. Piłsudskiego. Solidaryzując się z patriotycznym apelem organizacji b. wojskowych, zdążającym do złożenia w drodze składek funduszu dyspozycyjnego sztabu głównego min. spr. wojskowych skreślonego przez sejm, składa gen. dyw. Skierski i oficerowie inspektoratu w Toruniu do rąk Marsz. Piłsudskiego 150 zł. Równocześnie związek oficerów sztabu D. O. K. VIII wzywa do szlachetnej rywalizacji.

Popisy uczniów konserwatorium pomorskiego tow. muzycznego odbyły się w Toruniu. W programie uczestniczyło z górą 20 kandydatów, reprezentantów fortepianu, skrzypiec, wiolonczeli i śpiewu. Wszyscy wykonawcy doznali serdecznego przyjęcia publiczności. Rozwój konserwatorium pomorskiego Tow. muzycznego szybko posuwa się naprzód, a frekwencja publiczności świadczy o sympatji, jaką darzy miejscowe społeczeństwo tę uczelnię.

Godziny handlu w okresie przedświątecznym. W związku ze świętami Wielkanocnymi m. spraw wewn. wystosowało do władz administracyjnych okólnik w którym zezwoliło w okresie sześciu dni poprzedzających Wielką Sobotę na przedłużenie godzin handlu — z zachowaniem postanowień ustawodawstwa ochrony pracy o 2 godziny, nie dłużej jednak niż do godziny 21-ej.

Rozporządzenie powyższe oparte na projektowanej a przyjętej już przez sejm, noweli do rozporządzenia Prez. Rzpl. z dnia 22. 3. 1928. — o godzinach otwarcia zakładów handlowych i niektórych przemysłowych. (S)

Odnaczenia za sprawność wojskową. W związku z odbytą w ostatnich dniach próbną mobilizacją zarządzoną w 8 mym Bat. Sanitarnym, szeregowych i podoficerów rezerwy otrzymało cenne nagrody i pochwały od p. Min. Spraw Wojskowych za szybkie stawienie się w oddziale.

Pierwszą nagrodę w postaci srebrnego zegarka otrzymał szeregowiec rezerwy Walenty Konicki, zam. w Bydgoszczy, który przybył pierwszy do koszar, mimo wypadku w drodze przez upadek z pościgu i zemdleń.

Drugą nagrodę w postaci srebrnej papierośnicy otrzymał szeregowiec rezerwy Antoni Krakowski, który przybył z Chojnic na rowerze wprost od pracy.

Ponadto 6 szeregowych otrzymało męskie zegarki niklowe i 34-ch pochwały.

Następnie za szybkie stawienie koni i wozów, szereg włościan okolicznych otrzymało nagrody pieniężne i pochwały.

Podkreślić należy energję wezwanych, którzy używali wszelkich możliwych sposobów lokomocji, aby jak najszybciej stawić się w oddziale.

ne na lewej stronie, po prawej zaś dziesięć innych okrętów z „Agamemnonem“ na czele, za którym płynęły: „Swiftsure“, „Duncan“, „Albemarke“, „Kussel“, „Montagne“, „Ermouth“, „Cornwallis“, „Vengeance“ i „Clery“. Wspaniale prezentowała się ta linja szarych potworów. Artylerja była na stanowiskach, działa nabite, z dwóch kominów każdego statku buchał dym szarym pióropuszem.

Na czele czterech statków typu „Dreadnought“ szła „Vanguard“, potem „Thunderer“, „Dreadnought“ i „Bellerophon“. Olbrzymie ich wieże wpadały natychmiast w oko; w każdej tkwiły po dwa kolosalne działa dwunastocalowe, o lufach 45 stóp długości. Trzy ogromne kominy każdego statku wydychały małe tylko chmurki dymu. Na wysokich pomostach stali oficerowie w białych czapkach i z natężeniem spoglądali na morze.

Ogień działowy zbliżał się ciągle. „Dreadnoughty“ powiększyły szybkość, piana tryskała w górę, turbiny kręciły się coraz szybciej i wkrótce szybkość wynosiła 18 węzłów na godzinę. Za chwilę „Dreadnoughty“ prześcignęły linję innych statków. Na brzegu, koło Leith, stały na brzegu tłumy usiłujące dojrzeć coś z odległej bitwy. Odezwały się entuzjastyczne hurra, na widok przepływającej kawalkady wspaniałych statków, które zniknęły wkrótce, zostawiając za sobą kłęby dymu.

Oficerowie, stojąc na pomoście „Vanguard“, ujrzeli około 7 z rana trzy krażowniki, najwidoczniej angielskie, które zmierzały ku nim; dalej w większym nieco oddaleniu, trzeci, zagłębił w wodę i owiany kłębam szarego dymu..

(Ciąg dalszy nastąpi)

Z Rady Miejskiej.

W ub. wtorek odbyło się nadzwyczajne posiedzenie tutejszej Rady Miejskiej. Zaraz na wstępie wpłynęły dwa wnioski nagłe. Pierwszy wysunięty przez r. p. Chrzanowskiego i towarzyszy w sprawie powzięcia uchwały o udzielenie zapomogi świątecznej w wysokości 8000 zł. dla tych bezrobotnych, którzy nie otrzymują żadnych zapomóg. Drugi wysunięty przez Magistrat w sprawie pokrycia kosztów gminnych oświaty pozaszkolną we wysokości 200 zł. — za wykłady urządzone z polecenia p. Wojewody Lamota oraz o uchwalenie pokrycia w kwocie 3000 zł. za czyszczenie ulic w mieście. Oba te wnioski zgodnie postawiono jako 11 i 12 punkt na porządku obrad.

Następnie przewodniczący p. Szymański, wspominając o śmierci bohatera światowego śp. Ferdynanda Focha prosił, aby wszyscy członkowie Rady wzięli jak najliczniejszy udział w żałobnej mszy św. odprawionej w dniu 27 bm. na jego intencję.

Z kolei przystąpiono do rozpatrywania poszczególnych punktów porządku dziennego.

Pod punktem pierwszym przyjęto do wiadomości wynik nadzwyczajnej rewizji Kasy Miejskiej dokonanej w dniu 14 marca 1929 r.

Tak samo przyjęto do wiadomości i zatwierdzono uchwałę Magistratu z dnia 9. 3. br. w sprawie uregulowania rachunku „Druk. Przem.” w Chełmży zaliczkowo do czasu zatwierdzenia II dodatkowego budżetu na 1929/30 r. Potem uchwalono 500 zł. dla miejscowego chóru męskiego „Echo”, który bierze udział we wszechsłowińskim zjeździe w Poznaniu. Na oświatę pozaszkolną uchwalono 3000 zł. Punkt 5 i 6 o pokryciu składek za pracowników gazowni i elektrowni miejskiej do zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umystowych w Poznaniu uchwalono. Kwotę 3651,51 zł. uchwalono jako zaliczkę na bezrobotnych w 1929/30 r. umorzono jednogłośnie. Do komisji szacunkowej podatku dochodowego wybrano jako członków pp.: B. Korhalska, Jankowskiego, Fr. Szymańskiego, Kudlickiego i Zawadzkiego; na zastępców pp.: Olszewskiego, A. Dylewskiego, B. Urbańskiego, P. Doleckiego, T. Cymbrowskiego i T. Beszczyńskiego.

W sprawie zaopatrzenia szkoły wydziałowej w opał na rok 1929/30 i pokrycia deficytu z tegoż roku uchwalono zużytkowany opał w bieżącą zimę w wysokości 100 cetr. węgla zanulować w ten sposób, że otrzyma jeszcze szkoła 70 cetr. węgla.

W sprawie zawieszenia uchwały R. M. z dnia 5 bm. przez Kól. Magistratu w dniu 6. 3. br. dotyczącej wyboru delegacji do kompetentnych władz w kwestji burmistrza m. Chełmży i powzięcia uchwały w przedmiotowej sprawie, Rada Miejska wszystkimi głosami przeciwko 9 przyjęła pismo przewodniczącego R. M. wysłane do p. Wojewody w dniu 23. 3. br. do wiadomości. Punkt 11 połączono z 12 b., a pod 12 a uchwalono 200 zł. Pod punktem 12 uchwalono w kwocie 6000 zł., której pokrycie przewidziane jest w budżecie 1929/30.

Po wyczerpaniu porządku dziennego odbyło się tajne posiedzenie.

Bozpowszechniające „Przegląd Pomorski”

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzący w Chełmży 6 razy w tygodniu „Przegląd Pomorski” na miesiąc kwiecień 1929 r. za 2,46 zł. wraz z opłatami pocztowymi. „Przegląd Pomorski” proszę dostarczyć pod poniższym adresem:

Imię i nazwisko: _____

Miejscowość: _____ ulica i nr. _____

Kwit pocztowy

Zi _____

tytułem przedpłaty na „Przegląd Pomorski” na miesiąc kwiecień 1929 r. odebrałem, co niniejszem potwierdzam.

_____, dnia _____ 1929 r.

podpis: _____

Składki na okręt handlowy „Pomorze”

Sejmik powiatu chełmińskiego doceniając inicjatywę Wojewódzkiego Komitetu Obchodu Dzieśięciolecia Niepodległości (Wojew. Kom. Fl. Nar.) uchwalił na rok 1929/30 składkę w sumie 5.899 zł. Tytułem zaliczki wpłacił Wydział Powiatowy w Chełmnie do Pomorskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej 3.000 zł.

W dalszym ciągu wpłacili na budowę statku „Pomorze” do Krajowej Kasy Pożyczkowej: Pan Antoni Chwastek z Wąbrzeźna 50 zł., oraz Stowarzyszenie Urzędników Krajowych w Świeciu 25 zł..

Wydział Wykonawczy Wojewódzkiego Komitetu składa na tej drodze ofiarodawcom podziękowanie.

KRONIKA

Chełmża, dnia 28 marca 1929 roku.

Kalendarzyk.

Czwartek: Sykstusa

Piątek: Eustazego

Wschód słońca: 5,20 rano

Zachód słońca: 18,01 po poł.

DYŻUR NOCNY APTEK.

Dyżur nocny pełni „Apteka pod Orłem”.

— **Na mszy św.** odprawionej za duszę śp. Ferdynanda Focha, marszałka Francji, Polski i Anglii był również obecny p. dr. Wyszowski wz. burmistrz. We wczorajszej wzmiance pominieliśmy przez nieuwagę nazwisko p. dr. Wyszowskiego i wielu innych, przeto ich serdecznie przepraszamy.

— **Stan pogody.** Od kilku dni horyzont jest całkiem zachmurzony. Temperatura waha się między 10—15 stopni C. powyżej zera. Naogół cisza. Klimat skłonny do opadów atmosferycznych. Niewiadomo, jakie będziemy mieli święta.

Pp. Kupcom i Przemysłowcom pod uwagę. Na święta Wielkiejnocy wydajemy numer powiększony o 12 stronach w nakładzie 5000 egzemplarzy. Z okazji tej powinni skorzystać Pp. Kupey i Przemysłowcy. Świąteczny numer będzie rozrzucony po naszym mieście i bliższej oraz dalszej okolicy. Ogłoszenia reklamowe przyjmujemy do piątku wieczorem włącznie. Na życzenie możemy również opisy reklamowe przedsiębiorstw tutejszych ogłosić w tym numerze. Prosimy zatem korzystać z okazji, póki jest jeszcze pora.

— **Nakazy karne.** Min. Spraw. Wewnętrznych ustaliło formę rozporządzenia wojewodów w sprawie uprawnienia władz samorządowych do wydawania nakazów karnych. Rozporządzenie to opiera się na ustawie o postępowaniu karno-administracyjnym z dnia 22 marca 1928 r. Upoważnia ono władze gminne podległe starostwom, do nakładania kar w formie nakazów w wysokości 3-dniowego aresztu lub 50 zł. grzywny. Uprawnienia władz gminnych tej kwestji odnośną się do wszelkich wykroczeń, które podlegają właściwym starostwom, o ile na mocy wymienionej ustawy ściganie tych wykroczeń w drodze nakazu jest dopuszczalne.

Kto wygrał na loterii?

W 12-tym dniu ciągnięcia 5 klasy 18 polskiej loterii państwowej, główne wygrane padły na numery następujące:

75.000 zł. nr. 41519

Po **5.000** zł. nr. 80941 101263

Po **3.000** zł. nr. 9875 50826 123372 140489 150361

Po **2.000** zł. nr. 13922 39183 46652 47337 60127 96606 182861

Po **1.000** zł. nr. 10564 11989 17846 18839 23898 23956 28610 38657 58866 65043 72246

78198 100220 108474 128704 145369 146149 168805 169750 173088

Po **600** zł. nr. 2662 9536 11063 13079 15314 17885 18162 25842 29698 35545 36217

33180 40785 58438 65633 97114 144317 123571 137685 141354 141372 150338 164896.

W 13 dniu ciągnięcia 5 klasy 18 polskiej loterii państwowej główne wygrane padły na numery następujące.

350 000 zł. na nr. 171484.

75.000 zł. na nr. 64325.

Po **5000** zł. nr. 21854 158238.

Po **3000** zł. nr. 13067 31236 97410 110382 116763.

Po **2000** zł. nr. 3028 39013 60656 118560 168934.

Po **1000** zł. nr. 20021 23549 27765 30769 68291 98501 125135 126974 142039 152011

152866 155868 165212 173260.

Po **600** zł. nr. 11603 16428 16645 17154 29132 31036 38650 38769 44046 44191 44638

50178 50265 50797 58864 61060 67630 72400 72615 75368 76001 89257 89673 98065 98510

98820 108905 126171 133193 139617 140219 154682 153287 169550 174848.

Gielda zbożowa.

POZNAŃ dnia 27. 3. 1929 roku.

placono za 100 kg. w zł.

Żyto nowe	83,00—83,50
Pszonica nowa	45,50—46,50
Jęczmień przemysłowy	32,25—33,25
Jęczmień browarowy	33,50—35,50
Owies	33,00—34,00
Mąka żytnia 70 proc.	48,25—50,00
Mąka pszen. 65 proc.	64,75—68,75
Otręby żytnie	26,75—27,75
Otręby pszenne	26,25—27,25

Bank Polski płacił w dniu 27 marca za

dolary amerykańskie	8,85—8,84
funtów szterlingów	43,12
franki szwajcarskie	170,91
franki francuskie	34,71
marki niemieckie	210,76
guldeny gdańskie	172,45

K T O

jeszcze nie zapisał sobie „Przeglądu Pomorskiego” na II kwartał, niech to uczyni natychmiast, gdyż urzędy i agentury pocztowe przyjmują przedpłatę do przedostatniego dnia w miesiącu. Kto zapisze gazetę na nowy kwartał i zachęci do tego znajomych, nie pożałuje tego — gdyż pismo stale ulepszamy pod wzgl. technicznym!

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzący w Chełmży 6 razy w tygodniu „Przegląd Pomorski” na II. kwartał 1929 r. za 7,38 zł. wraz z opłatami pocztowymi. „Przegląd Pomorski” proszę dostarczyć pod poniższym adresem:

Imię i nazwisko: _____

Miejscowość: _____ ulica i nr. _____

Kwit pocztowy

Zi _____

tytułem przedpłaty na „Przegląd Pomorski” na II. kwartał 1929 r. odebrałem co niniejszem potwierdzam.

_____, dnia _____ 1929 r.

podpis: _____

Ogłoszenie!

Z okazji świąt Wielkanocnych są biura Administracji miejskiej, oraz Kasy Miejskiej **w sobotę, dnia 30 marca 1929 r. dla publiczności**

zamknięte,

prócz Urzędu Stanu Cywilnego.

Chełmża, dnia 28. III. 1929 r.

MAGISTRAT

(—) Dr. Wyszowski w z. Burmistrz.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W piątek, dnia 29 bm. o godz. 12. w połud. sprzedam za gotówkę największą dającemu

1 kasę stołową patent.

Zbiórka licytantów w biurze moim przy ulicy Rynek bednarski 7.

Chełmża, dnia 28. III. 29 r.

(—) Kowalski kom. sąd.

Zginął młody

wilczek, wabi się „Budrys”.
Za wynagrodzeniem proszę zwrócić do Zbożowca w Chełmży

**Reklama
dźwignią
handlu!**

Kasa Spółdzielcza Parcelacyjno-Osadnicza

z odpowiedzialnością ograniczoną

w Grudziądzu

przyjmuje wkłady w każdej wysokości za oprocentowaniem

10% (dziesięć procent)

w stosunku rocznym. Do 1.000,— zł. zwracamy na każde żądanie, ponad 1.000,— zł. za dwutygodniowym wypowiedzeniem. Gwarancje Kasy wynoszą obecnie 2.600.000 zł. na podstawie wpłaconych udziałów, oraz 500.000 zł. w postaci nieruchomości i ruchomości, razem więc

3.100.000— zł.

Wkłady nasi mają pierwszeństwo przy przyjęciu na członka i uzyskaniu temsamem pożyczki.

Wkłady mają pierwszeństwo przy nabywaniu parcel z majątków, które parceluje Kasa, pozbawiając swym wkładcom i członkom na dogodnych warunkach cegły i drzewa budulcowego.

Zatem oszczędzajcie

w Kasie Spółdzielczej Parcelacyjno-Osadniczej w Grudziądzu, Plac 23-go Stycznia nr. 21.

Konto czekowe w P. K. O. Poznań nr. 206.780.

WOLNOŚĆ!

WOLNOŚĆ!

Towarzystwo Powstańców i Wojaków w Chełmży
urządza

„Festyn wiosenny”

w drugie święto Wielkiejnocy, dnia **1. kwietnia b. r.**

w **Willi Nowej**

PROGRAM:

- 1) Przedstawienie amatorskie: a) „Stary mundur” obraz dramatyczny na tle Powstania Syczeńskiego!
b) „Trafiał Marek na Marka” arcywesoła komedia A. Fredry.

2) **Zabawa taneczna:**

Początek przedst. o godz. 7.30 wiecz. Następnie zabawa taneczna
CENY BILETÓW: I. miejsce 2 zł. II. — 1,50 zł. III. — 1 zł., Wstęp na salę 50 gr.

Generalna próba dla dzieci. odbędzie się tego samego dnia o godz. 4-ej po poł. Wstęp 20 gr.

O liczne przybycie i poparcie prosi **ZARZĄD.**

100 zł. nagrody

temu, który odda zgubione w dniu 25 bm. w drodze z ul. Chełmińskiej do dworca

pudełeczko z kolczykami.

Znalazca zgłosić się może do

Radziejewski
Chełmińska 6.

Wydzierżawie

lokal w centr. miasta na każdego rodzaju pracownię.

Adres wskaże „Przeгляд Pomorski”

Makulatury (stare gazety) oddaje

Druk. Przemysłowa

Sery śmietankowe

Sledzie opiekane
zawijane
w rozmaitych sosach

SARDYNKI w oliwie

poleca **po najniższych cenach**

Wiktor Olszewski

Chełmża — ulica Toruńska 36.

Karoserie na samochody ciężarowe, autobusowe i osobowe,

wykonuje solidnie przy przystępnych cenach

L. Skalski, Toruń, Prosta 22
Zakład budowy wozów i wyrobów drzewnych.

Szanownej mojej Klientelji

polecam po cenie

masło stołowe 3,40 zł.

Mleczarnia Spółkowa — Chełmża
ul. Hallera 6.

GDZIE można tanio otrzymać DRUKI?

Łatwo i wiele pieniędzy oszczędzisz!

Otrzymasz na każdy czas!

szybko i tanio!!!

Druki rozmaitego koloru!

Plakaty!

Uwiedomienia ślubne, zaproszenia, wizytówki,

Urzędowe i prywatne!

jako i wszelkiego rodzaju formularze, listy, koperty

dla przemysłu i kupiectwa.

Gdzie?

W „DRUKARNI PRZEMYSŁOWEJ”

Fr. Miemczyka w Chełmży, Rynek Bedn. róg Hallera